

Nuoren yrittäjän ohjelma

Nuoren yrittäjän ohjelma

Kansainvälisten vertailujen mukaan Suomessa nuoret ovat hyvin koulutettuja. Erittäin suuri osa nuorista saa vähintään ammatillisen, korkeatasoisen peruskoulutuksen. Lisäksi nuorten asenteet yrittämiseen ovat Suomessa myönteisiä.

Kansainvälisen Gem-tutkimuksen mukaan Suomessa asenteet yrittämiseen olivat toiseksi positiivisimmat. Lisäksi kotimaisissa tutkimuksissa on todettu nuorten yrittäjyysasenteiden olevan muuta väestöä myönteisempiä.

Yrittämisen perusajatus ja voiton tavoittelu hyväksytään yleisesti yhteiskunnassa, mutta näistä positiivisista seikoista huolimatta Suomessa varsin pieni osa nuorista kuitenkin aloittaa oman yritystoiminnan. Käytännössä palkkatyö osoittautuu houkuttelevammaksi vaihtoehdoksi kuin riskialtis yrittäjän ammatti. Kuitenkin olisi tärkeää saada nuoret kiinnostumaan nykyistä enemmän yrittäjyydestä. Yhteiskunnan joustavuuden ja dynaamisuuden lisäämiseksi nuorilla tulisi olla nykyistä paremmat mahdollisuudet kokeilla eri elämäntapaa, myös yrittäjyys-vaihtoehtoa. Näin turvattaisiin jatkajia toimiville eläkeikää lähestyvien yrittäjien johtamille yrityksille ja helpotettaisiin Suomen korkeaa nuorisotyöttömyyttä.

Tässä ohjelmassa on nostettu esiin sellaisia asioita, jotka vaikuttavat myönteisesti nuoren yrittäjän toimintaolosuhteisiin ja mahdollisuuksiin sekä siten myös edesauttavat nuorten ohjautumista yrittäjän ammattiin. Nuori yrittäjä kohtaa ammatissaan samalla tavalla yrittämisen peruskysymykset ja ongelmat kuin varttuneemmat yrittäjät. Näin ollen yrittämisen yleiset perusvaikeudet ovat myös nuorten yrittäjien ongelmia. Näiden ongelmien ratkaiseminen auttaa siten myös nuoria yrittämisen polulla. Näistä yleisistä kysymyksistä esillä on tässä muistiossa sellaisia, joilla on erityistä vaikutusta nuoren yrittäjän kannalta. (Kts. Suomen Yrittäjien ”Yksinyrittäjien ja muiden pienyrittäjien toimintaolosuhteiden parantaminen”.)

Nuoreen ikään liittyy kuitenkin sellaisia erityispiirteitä, jotka saattavat vaikeuttaa yrittäjänä toimimista ja yrittäjäksi ryhtymistä. Tällaisia

ovat mm. kokemuksen puute ja normaalista elämänkaaresta johtuvat asiat, kuten perheen perustaminen ja kouluttautuminen samoihin aikoihin yritystoiminnan aloittamisen kanssa. Tässä ohjelmassa on kiinnitetty näihin kysymyksiin erityistä huomiota ja pyritty löytämään niihin ratkaisuja nuorten yrittäjäuran mahdollistamiseksi. Ohjelmassa ei ole puututtu koulutuksen yrittäjäkasvatukseen muuten kuin koskien nuorta, joka on jo tehnyt päätöksensä ryhtyä yrittäjäksi tai toimii jo yrittäjänä.

Helmikuussa 2002

Suomen Yrittäjät ry

Sisältö

1.	Yritysidean kehittäminen	5
2.	Verkostoituminen	6
3.	Rahoitus.....	7
4.	Byrokrazia	8
5.	Riski ja vastuut	8
6.	Työntekijän palkkaaminen	10
7.	Yrittäjän perheellisyydestä aiheutuvat asiat	11
8.	Koulutus.....	12
9.	Alueelliset innovaatio- ja yrityshautomot	14

1. Yritysidean kehittäminen

Yritystoiminta lähtee hyvästä ja toimivasta yritysideasta, jonka varaan koko toiminta rakennetaan. Toiminnan menestymisestä huomattava osa ratkaistaan jo yritysideaa kehitettäessä ja siitä syystä tämä vaihe yritystoiminnan aloittamisessa on tehtävä huolella. Erityisen tärkeää on jo toiminnan suunnitteluvaiheessa tehdä riittävät ja perusteelliset markkinakartoitukset. Tyypillisesti yritysideaa joudutaan vielä kehittelemään pidemmän ajan kuluessa ja tällöin saatetaan siirtyä alkuperäisestä ideasta huomattavastikin muutettuun ajatukseen.

Yritysidean kehittämistä helpottaa huomattavasti kokeneempien yrittäjien kanssa käytävät keskustelut. Tällaisten keskustelujen mahdollistamiseksi Suomeen on luotu mm. uusyrittäjäkeskukset, joissa yritysideaa käydään läpi huolella kokeneemman yritystoiminnassa mukana olleen henkilön kanssa. Suositeltavaa olisi, että mahdollisuuksien mukaan kaikki yritystoimintaan lähdössä olevat nuoret kävisivät läpi ideansa kokeneempien yrittäjien kanssa. Tämä ei tarkoita sitä, että nuoren yrittäjän innovatiivisuutta jotenkin kahlittaisiin, vaan tavoitteena on pelkästään yleisimmin yritystoiminnan aloittamisessa eteen tulevien karikoiden välttäminen.

Uusyrittäjäkeskusten lisäksi tukea kehittämiseen annetaan myös muilla tavoin. Kauppa- ja teollisuusministeriöllä on Pro start -ohjelma, jossa kokenut konsultti opastaa yrittäjäksi lähtemässä olevaa henkilöä mm. yritysidean kehittämisessä. Nestor partners -yhdistys, kuntien organisoima yrityskummitoiminta sekä yrittäjäjärjestöjen verkostot välittävät myös kokeneempia yrittäjiä aloittavien yrittäjien tueksi yritysidean selkeyttämiseksi. Yritystoimintaa edistävissä organisaatioissa näistä toiminnoista pitäisi olla kattavasti tietoa aloittavien yrittäjien saatavilla. Erityisen tärkeää on antaa aloittavalle yrittäjälle tietoa omalla alueella olevista mahdollisuuksista saada kokeneempi yrittäjä tai yritystoiminnassa mukana ollut henkilö mukaan toimintaidean kehittämiseen. Tätä kehittämistä tulisi tehdä useamman vuoden ajan yritystoiminnan alkuvaiheessa eikä pelkästään alkuidean seulomisessa.

Toimenpiteet: *Tavoitteena tulee olla, että kaikki ensimmäisen kerran yritystä perustavat henkilöt saavat halutesaan toimivan yrittäjän/yritysasiantuntijan neuvoja liikeideansa kehittämiseen. Kullekin nuorelle yrittäjälle tulee löytää kahdeksi ensimmäiseksi vuodeksi asiantuntijaverkosta yksi mentor-asiantuntija, jonka puoleen nuori yrittäjä voi kääntyä yrittäjäuransa alkutaipaleella. TE-keskuksilla tulisi olla kattava listaus omalla alueellaan käytettävissä olevista asiantuntijoista.*

2. Verkostoituminen

Menestyminen yritystoiminnassa edellyttää nykyisin tehokasta verkostoitumista sopivien yhteistyökumppanien kanssa. Verkostoitumisen aste ja muodot riippuvat hyvin paljon toimialasta ja osin myös alueesta, jolla toimitaan. Verkostoitumista voi periaatteessa olla hyvinkin monenlaisessa yhteydessä yritystoimintaa harjoitettaessa. Sitä voidaan harjoittaa toimitilojen hankkimisessa, varastoinnissa, tuotannossa, tavarantoimittamisessa, markkinoinnissa jne. Suuntaus verkostoitumisessa on se, että omassa yrityksessä tehdään yhä vähemmän yritystoimintaan liittyvästä kokonaisuudesta.

Hyvien ja luotettavien yhteistyökumppanien löytäminen heti yritystoiminnan aloittamisesta lähtien on erittäin tärkeätä yritystoiminnassa menestymiselle. Erityisen tärkeää on löytää heti alusta pitäen luotettava kirjanpito toimisto. Jos yhteistyö epäonnistuu, saattaa sillä olla dramaattisiakin vaikutuksia koko yrityksen toiminnalle. Tässä suhteessa alalla jo toimivien kokoneempien yrittäjien tai yritystoiminnassa mukana olevien opastuksella löytyy parhaiten sopivimmat yhteistyökumppanit. Näin voidaan myös välttää jo alussa suurimpia riskejä.

Toimenpiteet: *Osana yritysidean kehittämistä tulisi käydä kokoneemman henkilön kanssa läpi myös parhaat ja sopivimmat yhteistyökumppanit. Näiden avustuksella tulee pyrkiä tekemään hyvät ja toimivat yhteistyösopimukset. Eräissä Suomen Yrittäjien paikallisyhdistyksissä annetaan jo nyt tällaisia pal-*

veluja aloittaville yrittäjille. Suomen Yrittäjät pyrkii edelleen aktivoimaan paikallisyhdistyksiä antamaan tällaisia palveluja aloittaville yrittäjille. Tällaisia palveluja tulisi olla tarjolla myös internetissä.

3. Rahoitus

Nuorilla henkilöillä on yleensä varallisuutta ja siten rahoitukseen tarvittavia takuita käytettävissään yritystoiminnan aloittamiseen vähemmän kuin varttuneemmilla henkilöillä. Yleensä palkkatyötä tai tuloja on kertynyt vain satunnaisesti tai lyhyeltä ajanjaksolta, jolloin yritystoiminnan rahoituksen tulee perustua lähes kokonaan ulkopuoliselle rahoitukselle. Usein tässä tilanteessa takaajaksi ryhtyy edellinen sukupolvi, jolla on rahoittajan näkökulmasta riittävästi vakuuskelpoista omaisuutta. Tällöin yrittäjäriski laajenee huomattavasti laiveammalle kuin vain nuorelle yrittäjälle, mikä ei ole toivottava tilanne. Riskin toteutuessa tällainen järjestely muuttuu erittäin vaikeaksi läheisten ihmissuhteiden kannalta.

Yritystoiminnan pääasialliset rahoittajat ovat yksityiset markkinoilla toimivat pankit. Nämä eivät aina pysty riittävästi paneutumaan tällaisiin pieniin ja riskialttiisiin hankkeisiin, koska kilpailutilanteessa katteet eivät yleensä riitä uusien liikeideoiden seikkaperäiseen analysointiin. Tästä syystä nuorten yrittäjien hankkeissa luonteva täydentävä rahoitustaho on pankkeja tarkempaan hankkeen selvittelyyn ja korkeampaan riskiin pystyvä Finnvera. Sopivia rahoitusmuotoja ovat Finnveran pienyrityslainat ja naisyrittäjälaina sekä pääomasijoitukset, sikäli kuin niitä on mahdollista saada.

Toimenpiteet: *Nuorten yrittäjien ideoiden toteuttamiseksi tulisi ennakkoluulottomasti kehittää rahoituspaketti, jolla otettaisiin huomioon nuorten erityistarpeet. Mm. Kanadan julkisessa erityisrahoituslaitoksessa tällaiseen nuorille tarkoitettuun rahoitukseen on liitetty neuvontaa ja opastusta pahimpien riskien välttämiseksi. Suomessakin rahoittajat voisivat kehittää tuotteen, jossa on myös vankkaa henkilökohtaista opastusta yritystoiminnan perusasioiden hoitamisessa.*

4. Byrokratia

Pienen yrityksen perustamista ja toimintaa haittaa selkeästi suuria yrityksiä enemmän erilainen yritystoimintaan liittyvä byrokratia. Erityisen hankalaa tämä on nuorten yrittäjien kohdalla, kun heillä ei vielä ole kokemusta byrokratian ja viranomaisten kanssa toimimisesta. Tästä syystä yleinen yritystoiminnan byrokratian keventäminen on erityisen tärkeää nuorille aloittaville yrittäjille. Lisäksi tulisi harkita erilaisten yritystoiminnan aloittamiseen ja käytännön juoksevan toiminnan ylläpitämiseen liittyvien asioiden yhdistämistä mahdollisimman selväpiirteisiksi moduleiksi, kokonaisuuksiksi. Tässä suhteessa merkittävää olisi erilaisten verojen ja työnantajamaksujen kokoaminen yhdeksi kerran kuukaudessa maksettavaksi maksueräksi ja siihen liittyvien ilmoitusten yhdistäminen mahdollisimman yksinkertaiseksi yhdeksi ilmoitukseksi.

Toimenpiteet: *Keskeiset työnantajamaksut tulee koota yhdeksi kerran kuukaudessa maksettavaksi maksueräksi ja yhdistää verottajalle maksettavat eri verot yhdeksi kerran kuukaudessa maksettavaksi eräksi. Selvitysmies Mirjami Laitisen tätä tarkoittavat ehdotukset byrokratian keventämiseksi tulee toteuttaa pikaisesti.*

Lisäksi yritystoiminnan käytännön hallintorutiinien yksinkertaistamiseksi niitä koskevat tiedot tulisi olla internetissä, mahdollisesti portaalissa, yksinkertaisesti saatavilla. Tähän kokonaisuuteen tulisi kerätä kaikki olennainen ajantasalla oleva tieto erilaisten rutiinien hoitamisesta.

5. Riski ja vastuut

Yrittämiseen liittyy aina riski ja vääjäämättömästi tämä riski silloin tällöin myös toteutuu. Viiden vuoden kuluttua aloittamisesta tilastojen mukaan keskimäärin noin joka toinen yritys jatkaa toimintaansa ja puolet on lopettanut. Lopettaneista osa on myös ajautunut konkurssiin.

Nuoren yrittäjän konkurssi ja siitä jääneet suuret velkavastuut vaikuttavat sekä nuoren että hänen lähimmäistensä elämään kauan aikaa. Tässä suhteessa nuoremman yrittäjän ja varttuneemman yrittäjän välinen ero saattaa olla huomattava. Varttuneemmalla yrittäjällä lapset ovat jo ehkä lähteneet pois kotoa ja ovat jo työelämässä mukana. Nuorena konkurssiin joutuminen varjostaa monin tavoin myös esimerkiksi lasten elämää talouden ollessa perheessä hyvin tiukalla. Konkursista jääneiden vastuiden ollessa suuria nuori yrittäjä ei mahdollisesti pääse vastuuvelastaan irti vuosikymmeniin. Tällöin elämä on taloudellisessa mielessä hyvin rajattua ja ainoa mahdollisuus talouden merkittävään kohentamiseen on pitempien tulojen hankkiminen.

Yrittäjäperheen käytössä olevan oman asunnon menettäminen konkurssin yhteydessä aiheuttaa suuria sosiaalisia paineita perheen sisäiselle eheydelle. Asunnon menettäminen on myös muutoin raskas ja koetteleva vaihe konkurssin seurauksena. Tästä syystä on perusteltua pyrkiä rajaamaan yrittäjäperheen käytössä oleva asunto mahdollisimman pitkälti pois yritystoimintaan liittyvän riskin piiristä. Käytännössä näin eräät rahoittajat toimivat jo nyt. Mm. Finnvera on jo pitkään rajannut henkilökohtaisen vastuun sellaiseen määrään, jonka yrittäjä todennäköisesti pystyy hankkimaan ilman oman asunnon menettämistä. Myös eräät vakuutusyhtiöt ovat käytännössä jo toimineet näin tai muuttaneet toimintatapojaan vastaamaan tällaista menettelyä.

Toimenpiteet: *Kohtuuttoman pitkien ja suurien vastuiden rajaamiseksi tulee rahalaitosten välttää perheen käytössä olevan asunnon käyttöä vakuutena ja rajata henkilökohtainen vastuu enintään 40 000 euroon. Tällöin estettäisiin nuoren yrittäjän epäonnistumisen jälkeinen ajautuminen verojärjestelmän ulkopuolisiin tulonhankintakeinoihin ja myöskin turvattaisiin perheen ja lasten kohtuullinen tulevaisuus.*

6. Työntekijän palkkaaminen

Pienelle yritykselle on aina suuri riski palkata ensimmäinen työntekijä yritykseen. Toisaalta työntekijän palkkaaminen aiheuttaa välittömiä kustannuksia ja opastukseen menee aikaa, mutta toisaalta myös palkkaus epäonnistuessaan sisältää taloudellisen riskin erilaisten sanktioiden muodossa. Nuoren yrittäjän solmiessa työsopimusta nuoren työntekijän kanssa molemmat osapuolet ovat jokseenkin tietämättömiä sopimukseen liittyvistä perusehdoista ja lainsäädännöstä. Toisaalta nuorten suhtautuminen mm. työaikaan on yleensä erilainen kuin vanhemmilla. Mahdollisesti molemmin puolin halutaan tehdä selvästikin normaaleista työehtosopimuksista poikkeaviin aikoihin työtä. Viikkotyöaika saattaa olla yhtä suuri kuin normaalisti, mutta se ajoittuu esimerkiksi muutamaan päivään tai sitten työnteko on jonain aikana vuodesta hyvin intensiivistä ja sen vastapainona on pidemmät loma-ajat. Tällaisista työkentelyajoista joko tietoisesti sovitaan tai näihin vain käytännön olosuhteissa ajaututaan tietämättä sen enempää asiaa säätelevistä alan työehtosopimuksista tai työaikalainsäädännöstä. Vastaavia menettelyjä saattaa esiintyä myös muissa työn tekemisen ehdoissa.

Jos yrityksessä ei ole noudatettu työehtosopimusta tai työlainsäädäntöä, riitatapauksessa nuori yrittäjä häviää aina riippumatta siitä, millä tavalla asioista on sovittu.

Työntekijän palkkaaminen edellyttää yrityksessä liikevaihdon kasvua, jotta uuden työntekijän palkkakustannukset voidaan tulosta rasiittamatta maksaa. Palvelualoilla tyypillisesti liikevaihto työntekijää kohti on 50 000 – 90 000 euroa, teollisuudessa jonkin verran enemmän ja kaupan alalla muutamia miljoonia markkoja riippuen alasta. Näin ollen ensimmäistä työntekijäänsä palkatessaan yrittäjä joutuu tarkkaan laskemaan, riittääkö työntekijän aikaansaama liikevaihdon kasvu kattamaan palkkauksesta aiheutuvat kustannukset. Seuraavia työntekijöitä palkattaessa liikevaihdon suhteellinen kasvutarve ei ole yhtä suuri kuin ensimmäisen työntekijän palkkauksen yhteydessä. Yrityksen koon kasvaessa aina seuraavan työntekijän palkkauksen tarvitsema liikevaihdon lisäkasvun tarve on suhteessa aiempia palkkauksia pienempi.

Toimenpiteet: *Palkan sivukulujen yleinen alentaminen on erityisen tärkeää ensimmäistä työntekijäänsä palkkaaville yrityksille. Myös työntekijöiden palkkaamiseen liittyvän byrokratian keventäminen yhdistämällä keskeiset työnantajamaksut yhdeksi kerran kuukaudessa maksettavaksi maksueräksi on ensiarvoisen tärkeää ensimmäistä työntekijää palkkaaville yrittäjille.*

Nuorilla yrittäjillä on tarve saada laaja-alaista työnantajaksi ryhtymiseen perehdyttävää koulutusta. Hyvänä alkuna tässä on TE-keskuksissa aloitettu työnantajakoulutus. Oppisopimuskoulutusjärjestelmää tulisi kehittää palvelemaan nuoria yrittäjiä, jotka ovat aikeissa ryhtyä työnantajiksi.

7. Yrittäjän perheellisyydestä aiheutuvat asiat

Yrittäjän omat mahdollisuudet jäädä yrityksestään joko äitiyspäivärahalle tai vanhempainlomalle ovat suhteellisen rajoitetut. Yleensä välittömänä seurauksena yrittäjän itsensä jäämisestä pois yritystoiminnasta on yrityksen kassavirran olennainen supistuminen tai loppuminen sekä asiakkaiden väheneminen myös pitkällä aikavälillä. Näistä syistä johtuen yrittäjä pyrkii pitämään lapsen syntymän yhteydessä mahdollisimman lyhyitä vapaita. Ongelma on varsin yleinen nuorilla yrittäjillä, mutta siihen ei ole helposti löydettävissä hyviä ratkaisuja.

Palkansaajat voivat jäädä työehtosopimusten puitteissa palkalliselle vapaalle hoitamaan sairastunutta lastaan. Yrittäjällä ei ole vastaavaa mahdollisuutta oman sairastuneen lapsensa hoitoon. Lisäksi palkansaajat saavat erillisten sopimusten perusteella työnantajan maksaman hoitajan kotiin hoitamaan sairastunutta lastaan. Yrittäjällä on vastaava mahdollisuus silloin, kun yritystoimintaa harjoitetaan osakeyhtiö- tai henkilöyhtiömuodossa ja yrittäjä on ottanut yrityksestään palkkaa. Yksityinen elinkeinonharjoittaja ei kuitenkaan voi maksaa itselleen verotuksessa vähennyskelpoista palkkaa, eikä tästä johtuen myöskään järjestää itselleen verottomia

henkilökuntaetuja. Näin ollen yksityinen elinkeinonharjoittaja ei voi vähentää verotuksessa oman sairaan lapsensa hoitajan palkkakustannuksia.

Kunnallisessa lasten päivähoitossa perittävä hoitomaksu perustuu vanhempien säännölliseen kuukausituloon. Ongelmia on aiheutunut erityisesti ammatinharjoittajille ja toiminimen muodossa yritys-toimintaa harjoittaville henkilöille. Näissä tapauksissa on viranomaisilla ollut vaikeuksia määritellä säännöllisen tulon suuruus silloin, kun tulot vaihtelevat voimakkaasti. Tästä syystä kuntien käytännöt vaihtelevat ja asettavat eri kunnissa olevat yrittäjät erilaiseen asemaan.

Toimenpiteet: *Sairaana lapsen tilapäisestä hoidosta aiheutuvat kulut tulee lisätä myös liikkeen- ja ammatinharjoittajien osalta EVL 8 §:n nojalla vähennettäviin yrityksen vähennyskelpoisiin menoihin.*

Kunnille laaditut yhtenäistämisohteet päivähoitomaksujen määräämisestä yrittäjille tulee uudistaa ja ottaa käyttöön kaikissa kunnissa.

8. Koulutus

Nuori, joka perustaa pienyrityksen, joutuu usein koulutusmahdollisuuksien suhteen epätasa-arvoiseen asemaan verrattuna tavalliseen palkansaajaan. Yrittäjän on vaikeaa irrottautua perinteisin menetelmin järjestettyyn ammatilliseen perus-, täydennys- tai jatkokoulutukseen. Siinä missä palkansaaja voi joustavasti hyödyntää erilaisia yhteiskunnan tarjoamia koulutuksen tukimuotoja ja rytmittää työn ja opiskelun elinikäisen oppimisen ihanteiden mukaisesti, ei yrittäjä voi keskeyttää yritystoimintaansa opiskelun ajaksi. Nuoren yrittäjän kouluttautumismahdollisuuksien lisäämiseksi tulisi lisätä ja kehittää erilaisia joustavia opiskelutapoja.

Yleensä nuoret saavat hyvän ammatillisen koulutuksen omalla alallaan. Nuori yrittäjä tarvitsee kuitenkin usein koulutusta liikeidean täsmentämiseen, yrityksen yleisten edellytysten varmistamiseen,

kuten taloushallintoon, markkinointiin ja johtamiseen sekä yritystoiminnan kehittämiseen.

Toimenpiteet: *Nuorille yrittäjille suunnattua yrittäjyyden keskeisiin sisältöihin kohdistuvaa koulutusta tulee lisätä.*

Oppisopimuskoulutuksen määrällinen turvaaminen niin, että kaikki yrittäjät, jotka haluavat suorittaa ammattitutkintoja, voisivat solmia oppisopimuksen. Tämä ratkaisu tulisi kohdistaa ainakin nuoren yrittäjän mahdollisuuteen suorittaa yrittäjätutkintoja. Näin tuettaisiin nuoren yrittäjän ammattimaisen yrittäjyyden kehittymistä.

Oppisopimuskoulutusta tulisi laajentaa myös koskemaan korkea-asteen opintoja eli tulisi luoda nk. "akateeminen oppisopimus". Akateeminen oppisopimus tukisi korkeakoulujen ja työelämän yhteistyötä sekä lisäisi yritysten ja korkeakoulujen välistä verkottumista. Lisäksi se tarjoaisi nuorelle yrittäjälle joustavan mahdollisuuden jatko-opintoihin, yritystoiminnan jatkamiseen sekä sen kehittämiseen.

Monimuoto-opetukseen perustuvaa opiskelua ja mahdollisuuksia tutkintojen suorittamiseen pitää lisätä, kehittää ja suunnata aktiivisesti yrityksille. Tällaisia keinoja ovat esimerkiksi tietoverkkojen hyväksikäyttöön perustuvat menetelmät ja mahdollisuus suorittaa tutkintoja verkossa. Lisäksi työssäoppimista tulee lisätä korkea-asteen opinnoissa ja kehittää työssäopitun arviointia. Mahdollisuuksia suorittaa lähiopetusjaksoja iltaisin ja viikonloppuisin tulee lisätä. Nämä menetelmät vaativat panostamista verkkopedagogiikkaan, ohjaus- ja arviointijärjestelmiin sekä henkilökohtaisiin opiskeluohjelmiin. Tehokkaat monimuoto-opetukseen perustuvat menetelmät lisäävät myös alueellista koulutuksen saatavuuden tasa-arvoa.

9. Alueelliset innovaatio- ja yrityshautomot

Tietoyhteiskunta on Suomen keskeinen tulevaisuuden visio. Tietoyhteiskuntastrategian toteutuminen vaatii yhteiskunnan rajallisten koulutusresurssien tehokasta käyttöä. Tutkimus- ja tuotekehityspainostuksessa Suomi on OECD:n kärkimaita. Tutkimus- ja tuotekehityksen rahoituksesta noin 40 prosenttia tulee julkiselta sektorilta ja sitä käytetään esim. tiedekorkeakoulujen tutkimustyöhön. Tutkimuksessa syntyneiden innovaatioiden pohjalle ei kuitenkaan synny riittävästi uutta yritystoimintaa.

Oppilaitosten tutkimustyön tulisi edistää laajemmin uusien innovaatioiden syntymistä ja niiden tulisi kytkeä toimintaprosessinsa innovaatioiden hyödyntämiseen koko elinkeinoelämässä pienistä yrityksistä suuryrityksiin sekä suunnata toimintaansa uuden yrittäjyyden syntymiseen. Lisäksi koulutussektorin verkostoituminen edistäisi henkisten, taloudellisten ja teknologisten voimavarojen hyödyntämistä.

Toimenpiteet: *Koulutussektorin eri instituutioiden tulisi kanavoida osa toiminnastaan tutkimus- ja kehitystoiminnassa syntyneiden innovaatioiden hyödyntämiseen uutena yritystoimintana. Tämä voi tapahtua yhdistämällä tutkimus- ja tuotekehitystoimintaan oppilaitoksen oma yrityshautomo. Yhteistoimintaa yritysten perustamispalveluita tuottavien viranomaisten ja yhteisöjen kanssa tulisi lisätä. Hautomoissa tulee olla mukana myös alueen elinkeinoelämä. Lisäksi alueellisesti toimivien tiedekorkeakoulujen, ammattikorkeakoulujen, nuorisosteen ammattioppilaitosten sekä aikuiskoulutuskeskusten verkostoituminen ja yhteistyö voisi lisätä toiminnan tehokkuutta.*

Oppilaitosten innovaatio- ja yrityshautomot toimisivat poikkitieteellisesti niin, että niissä on edustettuina teknologian, talouden ja ihmistieteiden näkökulmat kaikilta eri koulutusaloilta. Toiminnan tulee olla joustavaa ja muuntuvaa.

Hautomoiden tavoitteena on uusien innovaatioiden eli uusien tuotteiden, prosessien tai tuotantojärjestelmien käyttöönoton edistäminen ja niiden kaupallistaminen. Alueen yritykset saavat hautomoilta apua oman toimintansa ja innovaatioidensa kehittämisessä. Hautomoiden tuottamat omat innovaatiot voidaan myydä tai niiden ympärille voidaan perustaa uusia yrityksiä. Yritykset voivat perustaa esim. innovaation kehittämisessä mukana olleet opiskelijat ja oppilaitosten opettajat. Kilpailuvääristymiä ei kuitenkaan saa syntyä.

Hautomot tukevat eri tavoin yrityksen perustamista ja sen toimintaa erityisesti alkuvaiheessa. Hautomot saavat osan rahoituksestaan myymällä tai vuokraamalla innovaatioita sekä tarjoamalla osaamistaan ja teknologiaansa yritysten käyttöön.

Suomen Yrittäjät

Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 229 221, f. (09) 229 229 99
toimisto@suomen.yrittajat.fi • www.yrittajat.fi